

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра філософії
(назва кафедри, яка відповідає за дисципліну)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Беліков С.Б.

2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗПВС 01 Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності та спеціальні розділи філософії

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність

(код і назва спеціальності)

132 – Матеріалознавство

освітня програма (спеціалізація)

(назва спеціалізації)

Композиційні та порошкові матеріали, покриття

інститут, факультет

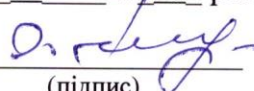
(назва інституту, факультету)

інститут фізико-технічний, факультет будівництва, архітектури та дизайну

мова навчання українська

Робоча програма Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності та спеціальні розділи філософії (назва навчальної дисципліни) для студентів спеціальності 132 – Матеріалознавство, (назва спеціальності) освітня програма (спеціалізація) Композиційні та порошкові матеріали, покриття. – (назва спеціалізації) « 20 » 08, 2019 року. – 19 с.

Розробники: доктор філософських наук, професор Бондаренко Ольга Валеріївна (вказати авторів, їх посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії
 Протокол від « 22 » 08 20 19 року, № 1
 Завідувач кафедри (Бондаренко О.В.)
 (підпис) (прізвище та ініціали)
 « 23 » 08 20 19 року

Схвалено науково-методичною комісією факультет будівництва, архітектури та дизайну
 Протокол від « 05 » 09 20 19 року, № 1
 « 05 » 09 20 19 року Голова _____ (Савченко В.О.)
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми Композиційні та порошкові матеріали, покриття
 « 27 » 08 20 19 року Керівник групи (Мітяєв О.А.)
 (підпис) (прізвище та ініціали)

_____, 2019 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузі знань, спеціальності (освітні програми) <u>132 – Матеріалознавство</u> освітня програма <u>Композиційні та порошкові матеріали, покриття</u>	цикл загальної підготовки вибіркова	
Модулів – 2		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 4		5-й	5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання - (назва)		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 90 год.		10-й	10-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год., самостійної роботи студента – 4,5 год.	Освітній ступінь: магістр	<i>Лекції</i>	
		14 год.	4 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		14 год.	2 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		- год.	- год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		62 год.	70 год.
		<i>Індивідуальні завдання: 14 год.</i>	
		<i>Вид контролю: залік</i>	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30% до 70%,
для заочної форми навчання – 5% до 95%.

1. Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у студентів-магістрів знань у галузі сучасної філософії та психології – задля поглиблення їх філософської культури мислення та оволодіння ними засобами й прийомами комунікативної компетентності людини сучасного суспільства й світу. Перш за все, оволодіння майбутніми науковцями знаннями про специфіку науки й наукового пізнання та відповідальності вченого у сучасному світі. А також оволодіння майбутніми викладачами вищої школи знаннями з педагогіки та психології викладання у вищій школі, засвоєння психолого-педагогічних прийомів викладацької діяльності й викладацької майстерності, зокрема, й у технічному закладі вищої освіти.

Завдання дисципліни: збагачення інтелектуально-творчого потенціалу та поведінково-практичних навичок студентів-магістрів у сфері специфічного соціально-гуманітарного знання сучасного етапу розвитку людства (з філософії та психології) щодо особливостей мислення (зокрема, креативного, інноваційного) й життєдіяльності сучасної людини постмодерністського світу.

У результаті вивчення дисципліни «Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності та спеціальні розділи філософії» студент повинен отримати:

загальні компетентності:

- здатність до системного мислення, аналізу та синтезу (**К3.01**);
- здатність генерувати нові соціальні та науково-технічні ідеї та реалізовувати їх у вигляді обґрунтованих інноваційних рішень (**К3.04**);
- здатність до адаптації та дії у новій ситуації (**К3.06**);
- здатність працювати автономно та у команді, у тому числі у складі багатопрофільної групи фахівців (**К3.09**);

фахові компетентності:

- розуміння обов'язковості дотримання професійних і етичних стандартів (**КС.08**);
- знання основ методології викладання фахових дисциплін з матеріалознавства у вищій школі (**КС.10**);
- здатність застосовувати системний підхід до вирішення інженерних проблем на основі досліджень в рамках спеціалізації (**КС.11**).

Очікувані програмні результати навчання.

Результати навчання дисципліни «Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності та спеціальні розділи філософії» деталізують такі програмні результати навчання:

поглибленні знання із психології та педагогіки викладацької діяльності для забезпечення високої ефективності навчально-виховного процесу; спеціальні знання із філософії та її ролі у формуванні світогляду людини; проблем наукового пізнання; філософських категорій та їх ролі в прогнозуванні розвитку науки та техніки і матеріалознавства зокрема. Вміння сприймати інформацію та брати участь у дискусіях, які виникають на симпозиумах, форумах, наукових конференціях; пояснювати психологічні методи управління колективом.

ПРН1. Володіти логікою та методологією наукового пізнання.

ПРН2. Уміти виявляти, формулювати і вирішувати матеріалознавчі проблеми і задачі відповідно до спеціальності; розуміти важливість нетехнічних (суспільство, здоров'я, охорона навколишнього середовища, економіка) обмежень (соціально-етичний маркетинг).

ПРН10. Уміти використовувати сучасні методи розв'язування винахідницьких задач. Уміти застосовувати методи захисту об'єктів інтелектуальної власності, створених в ході професійної (науково-технічної) діяльності

ПРН11. Уміти зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та пояснення з проблем матеріалознавства до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Педагогічні засади викладацької діяльності.

Тема 1.1. Педагогіка та педагогічна культура. Освіта як система та як процес.

Основи педагогіки та педагогічної культури. Розв'язання педагогічних проблем та педагогічних ситуацій. Професійно-педагогічна діяльність. Сучасні педагогічні доктрини.

Сутність освітнього процесу. Освіта як система і процес. Освіта як процес навчання та процес виховання. Загальна, професійна, вища освіта.

Моделі освіти. Класична («добре запам'ятоване знання; відпрацьоване вміння; набуті навички») – некласична («прихований скарб») "формули" освіти. Сучасні освітні технології, навчальні моделі, просвітницькі засоби.

Моделі і стилі (історичні типи) виховання. Освітні системи і розвиток особистості. Мотивація навчання. Педагогічна класика і неопедагогіка.

Категорії, проблеми, теоретичні концепти освітньої культури. Гуманістичний сенс філософії освіти.

Тема 1.2. Викладання у сучасній (технічній) вищій школі.

Сучасний світовий освітницький простір. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти. Болонська система організації навчального процесу.

Методика викладання у вищій школі. Форми, методи, прийоми організації навчання у вищому навчальному закладі.

Людина як об'єкт та суб'єкт освітнього процесу. Головні суб'єкти освітнього процесу: філософ-дослідник, вчитель-педагог, вихователь-наставник, учень, студент тощо. Суб'єкт-суб'єктна концепція навчального процесу.

Тема 1.3. Основи педагогічної майстерності.

Педагогічна майстерність як наукова проблема та найвищий рівень педагогічної діяльності. Критерії педагогічної майстерності. Елементи педагогічної майстерності. Компетентність та професіоналізм викладача вищої школи. Роль педагогічних здібностей в формування педагогічної майстерності. Педагогічна техніка та технологія.

Мистецтво публічної промови.

Імідж викладача.

Тема 1.4. Студентська група як суб'єкт навчального процесу: створення, розвиток та роль. Навчальна та виховна робота зі студентською молоддю.

Утворення та етапи, особливості розвитку студентської групи. Проблема лідерства у групі. Вплив групи на особистість студента. Взаємодії та взаємовплив у групі. Продуктивність групової роботи у навчанні. Створення колективу в студентській групі.

Студент у гуртожитку: проблеми співжиття, контроль з боку викладачів.

Сутність процесу виховання у ЗВО. Основні напрями виховання студентської молоді. Методи та форми виховання у навчальному закладі. Куратор академічної групи.

Змістовний модуль 2. Психологічні засади викладацької діяльності.

Тема 2.1. Рольова та особистісна визначеність основних суб'єктів навчального процесу (викладач, студент, декан).

Психічні стани, процеси та властивості особистості; їх роль в навчальному процесі.

Психологія особистості студентів вищої школи. Соціальна зрілість особистості.

Пізнавальні психічні процеси. Інтелектуальна діяльність людини. Емоційно-вольова сфера особистості в навчальній (студент), викладацькій (викладач) та управлінській (декан) діяльності. Особливості управління вищим навчальним закладом.

Тема 2.2. Спілкування при здійсненні навчального процесу у вищій школі (форми, правила, техніки).

«Розкіш людського спілкування». Психологічні фактори й особливості поведінки людей. Правила та техніки спілкування. Психологічні таємниці поведінки людей. Мова жестів.

Психологічний портрет особи – студента, викладача. Міжособистісне спілкування у студентському колективі (малій групі). Рольові ігри («студент», «викладач»), психологія рольових ігор «викладач – студент». Психологія конфліктних ситуацій.

Тема 2.3. Психологія викладацької діяльності та педагогічної майстерності.

Психологічні чинники педагогічного процесу і викладацької діяльності. Педагогічна психологія як галузь наукового знання.

Закони поведінки у навчальній аудиторії та управління аудиторією студентів.

Захоплива психологія педагогіки. Мотивація викладацької та наукової діяльності. Направленість особистості викладача. Здібності, їх специфіка та роль у викладацькій діяльності. Психологічні основи педагогічної компетентності.

Тема 2.4. Психологія та етика спілкування у ЗВО як різновид ділового спілкування.

Параметри спілкування: перцептивний, інформаційний, інтеракційний. Класифікація видів спілкування. Особливості комунікаційного процесу у вищій школі (залежно від форми навчання). Рівні та механізми спілкування. Конфлікти у ЗВО: причини, структура, запобігання, розв'язання. Стили поведінки в конфлікті. Процедури примирення. Вироблення навичок ефективного спілкування. Необхідність створення психологічної служби.

Етика й культура спілкування в пам'ятках історії та культури. Розвиток ділового спілкування у XXI ст. Маніпулювання, конкуренція, співробітництво як рівні спілкування. Взаєморозуміння та його рівні, бар'єри на шляху до взаєморозуміння. Способи, моделі, стилі ділового спілкування. Етикет як сукупність правил поведінки людини. Службовий етикет і його правила. Система норм і правил поведінки керівника. Вербальні й невербальні засоби комунікації, етикет ділового спілкування. Індивідуальна бесіда як форма ділового спілкування. Особливості колективного обговорення питань. Засоби спілкування з аудиторією.

Змістовний модуль 3. Філософія та сучасний світ: комунікативна парадигма системи «людина – світ».

Тема 3.1. Специфіка філософського дискурсу у сучасному світі.

Специфіка сучасного філософського знання. Філософія у сучасній інтелектуальній культурі людства. Цінність філософії для особи та суспільства. Філософія як та, що множить можливі світи.

«Некласична» (сучасна) людина у «світі абсурду» Новітнього часу. Онтологічна – гносеологічна (попередніх епох) – комунікативна (сучасного світу) парадигми в історії розвитку західного світу. Філософський постмодерн світу кінця XX - поч. XXI ст. Концепт «соціальність наодинці із собою».

Тема 3.2. Філософія інформаційного суспільства, комп'ютерного розуму та "штучного інтелекту".

Ідея інформаційного суспільства, її витоки. Інформаційні технології. Інформаційний капітал (власність, вартість й ін.). Людина та інформаційне суспільство. Економіка, комунікація, індивідуалізм в інформаційному суспільстві. Перспективи інформаційної цивілізації. Майбутнє інформаційних технологій.

Феномен Інтернету та Інтернет-технологій. «Комп'ютерне покоління». Феномен дефіциту свободи від інформації та вміння захиститися від 99,99 % непотрібної інформації.

Філософія комп'ютерного розуму і "штучного інтелекту".

Homo sapiens, homo electronicus, homo informaticus, homo intelligens, пост-homo.

Тема 3.3. Філософія постмодерністського світу та глобального типу цивілізації.

Постмодерністський вибух кінця XX ст. Розум, що став множинним. Постмодерністське мислення. «Постмодерністський стан» західної культури. Фрагментація соціального життя.

Постмодерна версія економіки. Постмодерна версія політики. Постмодерна версія освіти. Маскарадний (карнавальний) характер громадського життя та способів його сприйняття (економіка, політика, мистецтво як «загальний шоу-бізнес»). Філософська перспектива постмодерну.

Глобалізація: поняття, концепції, підходи. Вісь "культури" та вісь "суспільства". Глобалізація як цивілізаційне зрушення, що стало соціальною реальністю. Глобальні інформаційні мережі. Глобалізація економіки. Глобальні ринки. Культурна глобалізація. Політична глобалізація. Глобалізація освіти. Глобальні структурні зміни.

Типи глобалізації (за Б.Бутросом-Галі): глобалізація інформації, глобалізація торгівлі наркотиками, глобалізація епідемій, глобалізація екологічних проблем, глобалізація фінансів.

Зіткнення цивілізацій (культурна диференціація, фрагментація світу). «Макдональдизація» або «вестернізація» (гомогенізація культур, тріумф американської/європейської системи цінностей). Регіоналізація. "Лінії розломів", що загрожують майбутньому планети.

Тема 3.4. Філософія та сучасний світ: філософія дозвілля, творчості, мови.

Філософія про феномен дозвілля. «Дозвілля» у культурі, економіці, релігії, соціальній та індивідуальній психології людства.

"Мислення, спрямоване на творчість". Феномен творчості мовою філософії (філософська таїна творчості). «Перехід від небуття у буття» (Платон) як "формула" творчості.

Свідомість – творчість – діяльність. Види творчості. Наукова, технічна, художня, філософська творчість. Специфіка соціальної творчості.

Філософія мови сучасного західного світу: світ і людина як текст, людська свідомість як текст, мовні ігри, "лінгвістичні маски" тощо. Мова як засіб увійти у багатовимірний простір світу постмодерну.

Змістовний модуль 4. Людина та сучасний світ: спеціальні розділи філософії.

Тема 4.1. Філософія економіки, релігії, освіти.

Філософія економіки.

Економіка як специфічна сфера суспільного життя. Економіка та економічна поведінка. Людина як homo economicus. Феномен економічної ментальності людини.

Економічна культура людства (різновиди, моделі, принципи, прояви). Економічні практики. Феномен ринку, ринкової економіки. Підприємництво як "філософія" економіки. Людина у світі грошей.

Неоекономіка (постекономіка) як нова соціальна реальність: новий характер виробництва, інноваційні технології й інноваційний стиль мислення, радикально змінний характер економічного механізму грошей. Інформація як ключ до сучасної економічної діяльності; вартісні виміри інформації. Інтелектуальний капітал та становлення інтелектуальної економіки. "Інтелектуальна компанія" як якісно нова організація (з інформаційним характером основних фондів і товарних запасів).

Філософія релігії.

Феномен релігій в історії людства. Релігія та релігійна свідомість мовою філософії. Ідея релігійного Бога. Релігійність як «техніка впадання у віру». Специфіка релігійної картини світу. Класична та некласична релігійність.

Релігія як інженерія хаосу, як створення людиною для себе упорядкованого й затишного Всесвіту. За яких ситуацій, з яких причин, на яких умовах людина звертається до Бога?

Релігійна ментальність: проблема метафізичної самотності людини. Homo credens (Людина віруюча) як суб'єкт-носіє релігійних систем світу.

Ідеологія християнства у "розрізі" здатності людини до економічної, зокрема, підприємницької, діяльності.

Філософія освіти.

Безпрецедентний попит на освіту як ознака сучасної цивілізації. Освіта як шлях у «суспільство знання». Виробництво знання як провідна форма суспільної діяльності. Право на освіту як основне соціальне право особистості.

Перехід від цивілізації індустріального типу до інформаційно-кібернетичної як джерело актуалізації філософії освіти. Зміст концепту «філософія освіти». Проблематика філософії освіти. Освіта як ретранслятор культурних традицій.

Тема 4.2. Філософія науки та наукового пізнання, техніки, інноваційної діяльності.

Філософія науки та наукового пізнання.

Еволюція науки: класика – некласика – постнекласика.

Проблема пізнаваності світу та наукове пізнання. «Розум, що Пізнає» класичної науки. "Наука" у розумінні та інтерпретації Новітнього часу: специфіка некласичних та постнекласичних науки та наукового знання.

Науково-теоретичне освоєння світу. Природа наукових концептів. Специфіка наукової картини світу.

Наука як культурно-історичний, гносеологічний і соціальний феномен. Етичний вимір науки.

Філософія техніки.

Філософія техніки: предмет, специфіка, завдання. Техніка: витоки ("техне" - мистецтво, майстерність), еволюція поняття, сучасне трактування. Особливості історичного розвитку техніки. Особливості сучасного розвитку техніки. Проблема оцінки впливу техніки на розвиток суспільства.

Номо technicus (Людина технічна) як проблема. Техніка як освоєння людиною речовини, енергії, інформації.

Історія філософії техніки. Категоріальний простір осмислення феномену техніки. Проблема сутності техніки у сучасній філософії.

Філософія інноваційної діяльності.

Інноваційне мислення як новітній спосіб міркування (на противагу традиційному). Інноваційний стиль мислення, відкритість до нових ідей і концепцій. «Інновація» як орієнтування на нове, застосування його на практиці.

Рациональне інноваційне мислення, уникнення втілення у життя хибних нововведень.

Інтелектуальний капітал (знання перспективної інформації) як інноваційно-творче (креативне) джерело економічного багатства.

Тема 4.3. Філософія кохання (статі), філософські основи теорії гендеру.

Філософія кохання.

Філософська таємниця кохання та розмаїття його "визначень". Номо amans (Людина, що кохає). "Формула" кохання. Десоціалізоване «кохання» та соціалізовані «секс», «родина», «шлюб», «сексуальна розпуста» тощо.

Сексуальність (секс) у контексті філософії кохання.

Проблематика статі: виникнення та генеза. Жіночість та мужність, фемінінне (фемінність) та маскулінне (маскулінність). Приватне та публічне. Проблема першої (біологічні ознаки) та другої (соціальної) статі. Проблема змінювання статі. "Жіноче питання" в історії культури людства.

Історія «родини» в історії людства. Феномен проституції, гомосексуалізму й ін.

Філософія кохання. Соціологія кохання. Фізіологія кохання. Чоловік та жінка у розмаїтті проявів психології кохання. «Кохання» у сучасному світі.

Філософські основи теорії гендеру. Гендер як соціальна стать. Гендер та соціальний статус. Гендерні ролі та стереотипи. Гендерні норми. Проблема гендерної ідентичності. Гендерна рівність та гендерна дискримінація. Гендерне насильство. Фемінізм.

Українська гендерна культурологія (гендерні аспекти української культури).

Тема 4.4. Філософія спорту, туризму, реклами.

Філософія спорту.

Феномен спорту в історії людства. Культурний та соціальний зміст ідеї спорту.

Спорт та філософія (культ) тіла й фізичного вдосконалення людини. Індивідуально-психологічна та соціально-психологічна постать людини-«спортмена».

Спорт та феномен «гри», «розваги», «змагальності», «інстинкт боротьби». Психологія перемоги/поразки, інтелектуально-емоційного навантаження людини.

Спорт високих результатів: суспільний контекст. Олімпізм як явище людської культури. Спортивна індустрія. Спорт як суттєва форма комунікативної взаємодії сучасного світу. Спорт та система цінностей західної культури. Спорт та видовища. Спорт та здоров'я. Спорт та шоу. Спорт та гроші. Спорт та кримінал. Спорт як візуально-інформаційний товар (масового споживання) сучасного суспільства. Девальвація ідеалів сучасного спорту.

Філософія туризму.

"Туристична революція", що переживає сучасний світ. *Homo viator* (Людина, що мандрує) як доповнення *Homo faber* (Людина, що творить), *Homo ager* (Людина, що діє) та *Homo ludens* (Людина, що розважається).

Туризм як суспільне явище. Категоріальний простір осмислення феномену туризму ("подорож", "мандрівник", "гостинність" й ін.). Масовий туризм як різновид людської діяльності і відпочинку. Людина, яка подорожує, – науковець, бізнесмен, прочанин, відпочиваючий, спортсмен, "шукач пригод" тощо.

Туризм як індустрія подорожей і відпочинку. Туризм як найдемократичніша форма людських взаємин. Туризм як «людське підприємництво». Соціальний, родинний, молодіжний, релігійний, "ностальгійний", "подієвий" й ін. туризм; екотуризм. Негативи туризму. "Нестандартний" туризм. "Ризиковий" туризм (підводний, гірський, спелеологічний, пригодницький й ін.). Туризм як вияв процесу глобалізації.

Філософія реклами.

Феномен реклами у соціально-економічній історії людства. Культурний, економічний, соціальний, психологічний вміст ідеї реклами.

Аспекти штучної реальності, що створюється рекламою. Постать й феномен людини як споживача реклами. Емоційний, інтелектуальний, такий що привертає увагу компоненти рекламного впливу. Рекламний продукт як візуально-інформаційний товар масового споживання сучасного суспільства. Явище безчесної реклами.

Індустрія реклами сучасного світу. Реклама та система цінностей сучасної західної культури. Техніки та технології сучасної реклами.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів й тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	разом	у тому числі					разом	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Педагогічні засади викладацької діяльності.												
Тема 1.1. Педагогіка та педагогічна культура. Освіта як система та як процес.	5	1	-	-	-	4	5	-	-	-	-	5
Тема 1.2. Викладання у сучасній (технічній) вищій школі.	6	1	1	-	-	4	6	1	-	-	1	4
Тема 1.3. Основи педагогічної майстерності.	6	1	1	-	-	4	6	-	1	-	1	4
Тема 1.4. Студентська група як суб'єкт навч. процесу: створення, розвиток та роль. Навчальна та виховна робота зі студентською молоддю.	5	-	1	-	-	4	5	-	-	-	1	4
Разом за змістовим модулем 1	22	3	3	-	-	16	22	1	1	-	3	17
Змістовий модуль 2. Психологічні засади викладацької діяльності.												
Тема 2.1. Рольова та особистісна визначеність основних суб'єктів навч. процесу (викладач, студент, декан, ректор).	4	-	-	-	-	4	5	-	-	-	1	4
Тема 2.2. Спілкування при здійсненні навч. процесу у вищій школі (форми, правила, техніки).	6	1	1	-	-	4	5	-	-	-	1	4
Тема 2.3. Психологія викладацької діяльності та педагогічної майстерності.	6	1	1	-	-	4	8	1	-	-	1	6
Тема 2.4. Психологія та етика спілкування у ЗВО як різновид ділового спілкування.	6	1	1	-	-	4	5	-	-	-	1	4
Разом за змістовим модулем 2	22	3	3	-	-	16	23	1	-	-	4	18

Усього годин модуль 1	44	6	6	-	-	32	45	2	1	-	7	35
Назви змістових модулів й тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	ра- зом	у тому числі					разом	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
Модуль 2												
Змістовий модуль 3. Філософія та сучасний світ: комунікативна парадигма системи «людина – світ».												
Тема 1.1. Специфіка філософського дискурсу у сучасному світі.	6	2	1	-	-	3	7	1	-	-	-	6
Тема 1.2. Філософія інформаційного суспільства, комп'ютерного розуму та "штучного інтелекту".	6	1	1	-	-	4	5	-	-	-	1	4
Тема 1.3. Філософія постмодерністського світу та глобального типу цивілізації.	6	1	1	-	-	4	5	-	-	-	1	4
Тема 1.4. Філософія та сучасний світ: філософія дозвілля, творчості, мови.	5	-	1	-	-	4	5	-	-	-	1	4
Разом за змістовим модулем 3	23	4	4	-	-	15	22	1	-	-	3	18
Змістовий модуль 4. Людина та сучасний світ: спеціальні розділи філософії.												
Тема 2.1. Філософія економіки, релігії, освіти.	5	1	1	-	-	3	5		-	-	1	4
Тема 2.2. Філософія науки та наукового пізнання, техніки, інноваційної діяльності.	9	2	1	-	-	6	8	1	1	-	1	5
Тема 2.3. Філософія кохання (статі), філософські основи теорії гендеру.	4	-	1	-	-	3	5	-	-	-	1	4
Тема 2.4. Філософія спорту, туризму, реклами.	5	1	1	-	-	3	5	-	-	-	1	4
Разом за змістовим модулем 4	23	4	4	-	-	15	23	1	1	-	4	17
Усього годин модуль 2	46	8	8	-	-	30	45	2	1	-	7	35
Разом годин	90	14	14			62	90	4	2		14	70

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1.2. Викладання у сучасній (технічній) вищій школі. Тема 1.3. Основи педагогічної майстерності.	2
2.	Тема 1.4. Студентська група як суб'єкт навч. процесу: створення, розвиток та роль. Навчальна та виховна робота зі студентською молоддю. Тема 2.2. Спілкування при здійсненні навч. процесу у вищій школі (форми, правила, техніки).	2
3.	Тема 2.3. Психологія викладацької діяльності та педагогічної майстерності. Тема 2.4. Психологія та етика спілкування у ЗВО як різновид ділового спілкування.	2
4.	Тема 1.1. Специфіка філософського дискурсу у сучасному світі. Тема 1.2. Філософія інформаційного суспільства, комп'ютерного розуму та "штучного інтелекту".	2
5.	Тема 1.3. Філософія постмодерністського світу та глобального типу цивілізації. Тема 1.4. Філософія та сучасний світ: філософія дозвілля, творчості, мови.	2
6.	Тема 2.1. Філософія економіки, релігії, освіти. Тема 2.2. Філософія науки та наукового пізнання, техніки, інноваційної діяльності.	2
7.	Тема 2.3. Філософія кохання (статі), філософські основи теорії гендеру. Тема 2.4. Філософія спорту, туризму, реклами.	2
	Разом:	14

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	—	

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	—	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Педагогіка та педагогічна культура. Освіта як система та як процес.	4
2.	Викладання у сучасній (технічній) вищій школі.	4
3.	Основи педагогічної майстерності.	4
4.	Студентська група як суб'єкт навчального процесу: створення, розвиток та роль. Навчальна та виховна робота зі студентською молоддю.	4
5.	Рольова та особистісна визначеність основних суб'єктів навчального	4

	процесу (викладач, студент, декан).	
6.	Спілкування при здійсненні навчального процесу у вищій школі (форми, правила, техніки).	4
7.	Психологія викладацької діяльності та педагогічної майстерності.	4
8.	Психологія та етика спілкування у ЗВО як різновид ділового спілкування.	4
9.	Специфіка філософського дискурсу у сучасному світі.	3
10.	Філософія інформаційного суспільства, комп'ютерного розуму та "штучного інтелекту".	4
11.	Філософія постмодерністського світу та глобального типу цивілізації.	4
12.	Філософія та сучасний світ: філософія дозвілля, творчості, мови.	4
13.	Філософія економіки, релігії, освіти.	3
14.	Філософія науки та наукового пізнання, техніки, інноваційної діяльності.	6
15.	Філософія кохання (статі), філософські основи теорії гендеру.	3
16.	Філософія спорту, туризму, реклами.	3
	Разом:	62

8. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання – не передбачені.

Для студентів заочної форми навчання – контрольна робота.

9. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- виконання практичних завдань (розв'язання практичних ситуацій) – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення й розв'язання проблемної ситуації.

10. Очікувані результати навчання з дисципліни

Результати навчання дисципліни «Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності та спеціальні розділи філософії» деталізують такі програмні результати навчання:

поглибленні знання із психології та педагогіки викладацької діяльності для забезпечення високої ефективності навчально-виховного процесу; спеціальні знання із філософії та її ролі у формуванні світогляду людини; проблем наукового пізнання; філософських категорій та їх ролі в прогнозуванні розвитку науки та техніки і матеріалознавства зокрема. Вміння сприймати інформацію та брати участь у дискусіях, які виникають на симпозиумах, форумах, наукових конференціях; пояснювати психологічні методи управління колективом.

ПРН1. Володіти логікою та методологією наукового пізнання.

ПРН2. Уміти виявляти, формулювати і вирішувати матеріалознавчі проблеми і задачі відповідно до спеціальності; розуміти важливість нетехнічних (суспільство, здоров'я, охорона навколишнього середовища, економіка) обмежень (соціально-етичний маркетинг).

ПРН10. Уміти використовувати сучасні методи розв'язування винахідницьких задач. Уміти застосовувати методи захисту об'єктів інтелектуальної власності, створених в ході професійної (науково-технічної) діяльності

ПРН11. Уміти зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та пояснення з проблем матеріалознавства до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються.

11. Засоби оцінювання

Для студентів денної форми навчання: письмове опитування на лекціях, усне опитування на семінарських заняттях, захист завдання з СРС, аудиторна контрольна робота, аудиторне тестування, проведення двох підсумкових рубіжних контролів.

Для студентів заочної форми навчання: захист контрольної роботи, усне опитування на консультаціях.

12. Критерії оцінювання

Кожний змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою.

Оцінювання академічних успіхів студента з дисципліни «Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності та спеціальні розділи філософії» здійснюється за такими критеріями та у відповідності до такої методики:

	Лекції		Практичні (семінарські) заняття	Самостійна робота студента	Разом
Найменування завдань	Конспект лекцій	Поточне письмове опитування (згідно з тематикою лекції)	усні опитування, тестові міні-контр. роботи, участь у тематичних дискусіях тощо	Виконання тематичних письмових творчих завдань	
Лекції	15	30	40	15	100
Практичні (семінарські) заняття					
Самостійна робота студента					

Підсумкова оцінка за семестр – визначається як сума набраних балів за всі види роботи (конспект лекцій + поточне письмове опитування на лекціях + семінарські заняття + виконання тематичних письмових творчих завдань СРС).

Залік виставляється – як підсумкові бали за семестр; студент має можливість підняти підсумкові залікові бали (виконавши додаткові завдання).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	A	відмінно	зараховано
85 – 89	B	добре	
75 – 84	C		
70 – 74	D		
60 – 69	E	задовільно	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичні рекомендації з курсу «Спеціальні розділи філософії» (для студентів магістрів заочн. форми навч. ЗНТУ) / Укл.: Бондаренко О.В. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2013. – 30 с. (№ 4925е)

2. Навчально-методичні рекомендації з вивчення змістовних модулів з курсу «Спеціальні розділи філософії та психології» (змістовні модулі 1 та 2), що виносяться на самостійну роботу студента (для студентів-магістрів технічних спец. ден. та заочн. форм навч.) / Укл.: Бондаренко О.В., Ємельяненко Є.О. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2015. – 66 с. (№ 5859е)

3. Навчально-методичні рекомендації з вивчення змістовних модулів з курсу «Спеціальні розділи філософії та психології» (змістовні модулі 3 та 4), що виносяться на самостійну роботу студента (для студентів-магістрів технічних спец. ден. та заочн. форм навчання) / Укл.: Бондаренко О.В., Ємельяненко Є.О. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2015. – 90 с. (№ 5860е)

4. Методичні рекомендації з курсу «Спеціальні розділи філософії та психології» (для студентів-магістрів технічних спец. заочн. форми навч.) / Укл.: Бондаренко О.В., Ємельяненко Є.О. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2015. – 38 с. (№ 5858е)

5. Навчально-методичні рекомендації з вивчення змістовних модулів з дисципліни «Спеціальні розділи психології» (підрозділ магістерського курсу «Спеціальні розділи філософії та психології»), що виносяться на самостійну роботу (для студентів-магістрів технічних спец. ден. форми навч. ЗНТУ) / Укл.: Арсентьева Г.О. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – 54 с. (№ 7188е)

14. Рекомендована література

Базова

1. Бондаренко О.В. Спеціальні розділи філософії: навчальний посібник / О.В.Бондаренко, Є.О.Ємельяненко. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. – 320 с.

2. Гура О.І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Нач. пос. для студ. вищ. навч. заклад. / О.І.Гура. – К., 2005. – 224 с.

3. Гусинский Э.Н. Введение в философию образования / Э.Н.Гусинский, Ю.И.Турчанинова. – М.: Логос, 2003. – 248 с.

4. Забродський М.М. Педагогічна психологія. Курс лекцій / М.М.Забродський. – К., 2000. – 203 с.

5. Заброцький М. М. Педагогічна психологія. Лекції : навч. посібник / М. М. Заброцький, Ю. Г. Шапошникова. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. – 144 с.

6. Зязун І.А. Педагогічна майстерність. Підручн. / І.А.Зязун та ін. – К., 2004.

7. Калиничева Г.И. Экономическая история: Краткий конспект лекций / Г.И.Калиничева. – К., 2001.

8. Костюк В.Н. История экономических учений / В.Н.Костюк. – М., 2001.

9. Кузь О.М. Філософія науки: навчальний посібник / О.М. Кузь, В.Ф. Чешко. – Харків: ХНЕУ ім. С.Кузнеця, 2017. – 172 с.
10. Лекції з релігієзнавства: Навч. пос. / О.П.Аляєв та ін. – К., 1995.
11. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення. Навч. пос. / В.С.Лозниця. – К., 1999. – 304 с.
12. Лук'янець В.С. Філософський постмодерн: Навч. пос. / В.С.Лук'янець, О.М.Соболь. – К., 1998. – 352 с.
13. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навч. пос. / С.Д.Максименко. – К., 2000. – 256 с.
14. Мареев С.Н. Философия XX века (истoki и итоги): Уч. пос. / С.Н.Мареев, Є.В.Мареева, В.Г.Арсланов. – М., 2001.
15. Нерсисянц В.С. Философия права: Учебн. для вузов / В.С.Нерсисянц. – М., 2001.
16. Основи теорії гендеру: Навч. пос. / За ред. М.М.Скорик. – К., 2004.
17. Пазенок В.С. Філософія: Навч. пос. / В.С.Пазенок. – К., 2008.
18. Педагогіка вищої школи: Навч. пос. / За ред. З.Н.Курлянд. – К., 2005. – 399 с.
19. Прибутко П.С. Філософія: Посіб. для підготов. до іспитів / П.С.Прибутко, Т.В.Кондратюк-Антонова, В.І.Стус. – К., 2005.
20. Причепій Є.М. Філософія: Підручник / Є.М.Причепій, А.М.Черній, Л.А.Чекаль. – К.: Академвидав, 2009. – 592 с.
21. Релігієзнавчий словник (відповідні терміни). – К., 1996.
22. Розин В.М. Философия техники. Уч. пос. для вузов / В.М.Розин. – М., 2001.
23. Русинка І.І. Психологія: Навч. пос. / І.І.Русинка. – К., 2007. – 367 с.
24. Социальная философия: Учебн. / Под общ. ред. В.П.Андрущенко, Н.И.Горлача. – К.-Харьков, 2002.
25. Старовойт І.С. Філософія / І.С.Старовойт, Т.О.Сілева, Г.О.Орендарчук. – Тернопіль, 1997.
26. Трофімов Ю.Л. Психологія: Підручн. для вузів / Ю.Л.Трофімов, В.В.Рибалка, П.А.Гончарук та ін. – К., 2001. – 560 с.
27. Устименко Л.М. Історія туризму: Навч. пос. / Л.М.Устименко, І.Ю.Афанасьєв. – К.: Альтерпрес, 2005. – 320 с.
28. Федорченко В.К. Туристський словник-довідник. Навч. пос. / В.К.Федорченко, І.М.Мініч. – К., 2000.
29. Філософія. / За ред. М.Г.Горлача. – Харків, 2000.
30. Фіцула М.М. Педагогіка / М.М.Фіцула. – Тернопіль, 1997.
31. Философия XX века: Уч. пос. – М., 1997.
32. Хамітов Н. Історія філософії: проблема людини. Навч. пос. / Н.Хамітов, Л.Гармаш, С.Крилова. – К., 2000.
33. Енциклопедичний філософський словник. – К., 2002.
34. Ягунов В.В. Педагогіка: Навч. пос. / В.В.Ягунов. – К., 2002.

Допоміжна

1. Академічне релігієзнавство: Підручн. / За ред. А.Колодного. – К., 2000.
2. Алексеева Л.А.. Философия науки и техники. Уч.-метод. пос. для магистрантов / Л.А.Алексеева, Р.А.Додонов, Д.Е.Муза. – Донецк: ДонНТУ, 2004. – 112 с.
3. Антонович И.И. После современности: почерк цивилизации модернизма и постмодернизма / И.И.Антонович. – Минск, 1997.
4. Ануфриева Н.М. Социальная психология. Курс лекций / Н.М.Ануфриева. – К., 2000. – 136 с.
5. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество / Д.Белл. – М., 1969.
6. Беркет П. Бизнес и Библия / П.Беркет. – СПб., 1998.
7. Бернал Дж. Наука в истории общества / Дж.Бернал. – М., 1956.
8. Богиня Д.П. Ментальний чинник у сфері праці: проблеми теорії та практики / Д.П.Богиня, М.В.Семикіна. – К., 2003.
9. Брінклі А. Мистецтво бути викладачем: Практичний пос. / А.Брінклі, Б.Десантс, М.Флемі та ін. – К., 2003. – 144 с.

10. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму / М.Вебер. – К., 1994.
11. Вилсон Г. Язык жестов: Путь к успеху / Г.Вилсон. – СПб., 2000. – 99 с.
12. Вища освіта України і Болонський процес: Навч. пос. для магістрів та аспірантів і підготовки викладачів вищ. навч. заклад. / За ред. В.Г.Креміня. – Тернопіль, 2004. – 384 с.
13. Гайденок П.П. Эволюция понятия науки (XV-XVIII вв.) / П.П.Гайденок. – М., 1987.
14. Глобализация: контуры XXI века / Ред. Ю.И.Игрицкий, П.В.Малиновский. – М., 2002.
15. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У.Гончаренко. – К., 1997.
16. Гришина Н.В. Психология конфликта / Н.В.Гришина. – СПб., 2002.
17. Гронлунд Н.Е. Оцінювання студентської успішності: Практичний пос. / Н.Е.Гронлунд. – К., 2005. – 302 с.
18. Губенко Л.Г. Культура ділового спілкування. Навч. пос. / Л.Г.Губенко. – К., 2002. – 198 с.
19. Дейвіс Б. Вступ до філософії релігії / Б.Дейвіс. – К., 1996.
20. Дуткевич Т.В. Практична психологія. Вступ у спеціальність: Пос. для вищ. навч. заклад. / Т.В.Дуткевич. – К., 2007. – 256 с.
21. Егоров В.С. Философия открытого мира / В.С.Егоров. – М., 2002.
22. Журавський В.С. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти / В.С.Журавський. – К., 2003. – 200 с.
23. Зелінський М. Людина майбутнього: прогнози і пророцтва / М.Зелінський. – К., 1990.
24. Зорин В.В. Роль и построение проблемных лекций в вузе / В.В.Зорин, В.Д.Сидякин. // Вестник Киевского политехн. ин-та. Научн.-метод. серия. – К., 1990. – Вып. 14. – С. 7-12.
25. Ильин В.В. Философия науки / В.В.Ильин. – М., 2003.
26. Історія філософії в її зв'язку з освітою / За ред. Г.І.Волинки. – К., 2006.
27. Канке В.А. Основные философские направления и концепции науки. Итоги XX ст. / В.А.Канке. – М., 2000.
28. Кезин А.В. Наука в зеркале философии / А.В.Кезин. – М., 1990.
29. Князев В.Н. Человек и технология / В.Н.Князев. – К., 1990.
30. Князева Е.Н. Основания синергетики. Синергетическое мировидение / Е.Н.Князева., С.П.Курдюмов. – СПб., 2005.
31. Колодний А. Феномен релігії / А.Колодний. – К., 1999.
32. Корольчук М.С. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики / М.С.Корольчук, В.М.Крайнюк, В.М.Марченко. – К., 2008. – 320 с.
33. Крисько В.Г. Словарь-справочник по социальной психологии / В.Г.Крисько. – СПб., 2003.
34. Кун Т. Структура научных революций / Т.Кун. – М., 1975.
35. Кутырев В.А. Культура и технология: борьба миров / В.А.Кутырев. – М., 2001.
36. Лакатос И. Методология исследовательских программ / И.Лакатос. – М., 2003.
37. Ленк, Ханс. Размышления о современной технике / Х.Ленк. – М., 1996.
38. Лиотар Ж.Ф. Состояние постмодерна / Ж.Ф.Лиотар. – М., 1998.
39. Ложкин Г.В. Практическая психология конфликта / Г.В.Ложкин, Н.И.Повякель. – К., 2000.
40. Мельник В.П. Філософські проблеми технікознавства / В.П.Мельник. – Львів, 1994.
41. Митчем, Карл. Что такое философия техники? / К.Митчем. – М., 1995.
42. Моисеев Н.Н. Расставание с простотой / Н.Н.Моисеев. – М., 1998.
43. Мороз І.В. Болонський процес: перспективний розвиток у контексті інтеграції України в європейський простір вищої освіти: Монографія / І.В.Мороз. – К., 2005. – 278 с.
44. Новітні технології навчання. Зб. ст. Спецвипуск. – К., 2003.
45. Обозов Н.Н. Психология работы с людьми / Н.Н.Обозов, Г.В.Щекин. – К., 1999.
46. Обухова Л.Ф. Возрастная психология / Л.Ф.Обухова. – М., 2007.
47. Організація навчального процесу в навчальних закладах. – К., 2004.
48. Онопрієнко В.І. Історія української науки XIX-XX ст.: Навч. пос. / В.І.Онопрієнко. – К., 1998.
49. Панарин А.С. Искушение глобализацией / А.С.Панарин. – М., 2000.

50. Петров Э.Г. Современные психологии обучения в высшей школе: Книга для молодых преподавателей и аспирантов: Уч. пос. / Э.Г.Петров, Л.Н.Радванская, Н.В.Шаронова. – Харьков, 2007. – 172 с.
51. Поппер К. Логика и рост научного знания / К.Поппер. – М., 1983.
52. Психологическое тестирование: Пер. с англ. – 7-е изд. – М., 2006. – 688 с.
53. Пуанкаре А. О науке / А.Пуанкаре. – М., 1990.
54. Ракитов А.И. Информатизация, наука, технология в глобальных исторических изменениях / А.И.Ракитов. – М., 1998.
55. Рассел Б. Человеческое познание: его сфера и границы / Б.Рассел. – К., 1997.
56. Реан А. Психология и педагогика / А.Реан, Н.Бордовская, С.Розум. – СПб.: Питер, 2004. – 432 с.
57. Синергетическая парадигма: Многообразие поисков и подходов. – М., 2000.
58. Соболев О.М. Постмодернізм і майбутнє філософії / О.М.Соболев. – К., 1997.
59. Соколенко С.И. Глобальные рынки XXI ст.: Перспективы Украины / С.И.Соколенко. – К., 1998.
60. Соколова М.В. История туризма: учеб. пособие для студ. вузов / М.В.Соколова. – М.: Издат. центр «Академия», 2006. – 352 с.
61. Социокультурный контекст науки. – М., 1998.
62. Стрелков Ю.К. Инженерная и профессиональная психология / Ю.К.Стрелков. – М., 2005.
63. Татеиси К. Вечный дух предпринимательства: Практ. философия бизнесмена / К.Татеиси. – К., 1992.
64. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л.Л. Болонський процес: цикли, ступені, кредити. Монографія / Л.Л.Товажнянський. – Харків, 2004. – 144 с.
65. Тойнби А. Цивилизация перед судом истории / А.Тойнби. – М.-СПб, 1996.
66. Томсон Д. Дух науки / Д.Томсон. – М., 1970.
67. Тоффлер О. Футурошок / О.Тоффлер. – М., 1997.
68. Туризм на порозі XXI ст.: освіта, культура, екологія. – К., 1999.
69. Тимошенко З.І. Болонський процес: Документи / З.І.Тимошенко, А.М.Греков, Ю.А.Гапон, Ю.І.Палеха. – К., 2003. – 169 с.
70. Тимошенко З.І. Болонський процес: Модель структури додатку до диплому / З.І.Тимошенко, О.І.Козаченко, А.М.Греков, Ю.А.Гапон, Ю.І.Палеха. – К., 2003. – 73 с.
71. Уткин А.И. Глобализация: процесс и осмысление / А.И.Уткин. – М., 2001.
72. Федорченко В.К. Історія туризму в Україні: Навч. пос. / В.К.Федорченко, Т.А.Дьорова. – К.: Вища школа, 2002. – 195 с.
73. Феномен релігії. – К., 1996.
74. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій / А.С.Філіпенко. – К., 2004.
75. Філософія і культурологія туризму. – К., 2001.
76. Філософські нариси туризму: Науково-навч. видання / За ред. В.С.Пазенка. – К.: Укр. Центр духовної культури, 2005. – 328 с.
77. Фолта Я. История естествознания в датах / Я.Фолта, Л.Новы. – М., 1989.
78. Франжіаллі Ф. Тенденції розвитку міжнародного туризму / Франжіаллі, Франческо. – К., 2002.
79. Хейне П. Экономический образ мышления: Пер. с англ. / П.Хейне. – М., 1991.
80. Христианин-предприниматель в рыночной экономике. – К., 2000.
81. Християнство і особа. – К.-Тернопіль, 2000.
82. Християнство і проблеми сучасності. – К., 2000.
83. Християнство: контекст світової історії та культури. – К., 2000.
84. Хьюслер В. Практична філософія в сучасному світі / В.Хьюслер. – К., 2003.
85. Хубка В. Теория технических систем: Пер. с нем. / В.Хубка. – М., 1987.
86. Хьюбнер К. Критика научного разума / К.Хьюбнер. – М., 1994.
87. Хьюбшер А. Мыслители нашего времени. Справочник по философии Запада XX в. / А.Хьюбшер. – М., 1994.

88. Чернышев А.С. Технологии в изучении психологии / А.С.Чернышев. – М., 2003. – 253 с.
89. Чьюнинг Р. Бизнес сквозь призму веры / Р.Чьюнинг, Дж.Еби., Ш.Роелс. – М., 1993.
90. Шаповаленко И.В. Возрастная психология / И.В.Шаповаленко. – М., 2007.
91. Шевченко А.Н. Наука и религия – два способа познания мира / А.Н.Шевченко. – Донецк, 1997.
92. Шкода В.В. Вступ до правової філософії / В.В.Шкода. – Харків, 1997.
93. Штокман М.И. Вузовская лекция: практические советы по методике преподавания учебного материала / М.И.Штокман. – К., 1990.
94. Цехмистро И.З. Холистическая философия науки: Уч. пос. / И.З.Цехмистро. – Сумы, 2002.

15. Інформаційні ресурси

1. Електронні посібники з філософії. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/filosofiya/>.
2. Матеріали з філософії в Україні сьогодні. – Режим доступу: <http://www.philosophy.ua/>.
3. Електронна бібліотека з філософії («філософія без меж»). – Режим доступу: http://platonanet.org.ua/load/knigi_po_filosofii/2.
4. Педагогика высшей школы. – Режим доступа: <http://window.edu.ru/resource/764/73764/files/pvsh.pdf>.
5. Електронна бібліотека з педагогіки вищої школи. – Режим доступу: http://pedagogical_dictionary.academic.ru.
6. Педагогика высшей школы. Электронная библиотека twirpx.com. – Режим доступа: www.twirpx.com.
7. Педагогика высшей школы. Электронная он-лайн библиотека. – Режим доступа: <http://banauka.ru/4.html>.

_____, 2019 рік